

Motion till riksdagen

1987/88:A440

av Rolf Dahlberg och Håkan Stjernlöf (m)
om den regionalpolitiska utvecklingen i Gävleborgs
län

Gävleborgs län tillhör de län i landet som haft den största befolkningsminskningen under 1980-talet. Mellan 1980 och 1986 minskade länets folkmängd med drygt 6 000 personer. Utvecklingen i länet har varit lika negativ som i Norrbotten. Under de första tre kvartalen 1987 har befolkningen i länet minskat ytterligare med 600 personer. Det är ungdomarna i åldrarna 18–25 år som är den största utflyttargruppen.

I Gävleborgs län är en större andel sysselsatta inom tillverkningsindustrin än i riket som helhet. En stor del av industrisysselsättningen återfinns inom företag med stora exportandelar. Detta innebär att Gävleborg påverkas starkt av förändringar i vår omvärld.

Som framgår av nedanstående tabell har arbetslösheten i länet sjunkit under 1987. Anmärkningsvärt är dock att länet inte haft en lika stor förbättring som övriga län haft. Gävleborgs län har fortfarande den näst högsta arbetslösheten i riket (3,2 %). Endast Norrbotten kan uppvisa en högre siffra.

För perioden 1980–1987 har arbetslöshetsläget varit följande:

	Antal arbetslösa	Antal personer i arbetsm.po.åtg.	Summa
1980	5 559	5 811	11 379
1981	7 244	6 298	13 542
1982	8 759	7 879	16 638
1983	10 040	8 385	18 425
1984	8 141	9 264	17 405
1985	7 403	8 984	16 387
1986	7 334	9 044	16 378
1987	6 172	8 287	14 459

Arbetsituationen för ungdomar är fortfarande mycket allvarlig. Andelen 18–19-åringar i ungdomslag uppgick vid månadsskiftet november/december 1987 till 16,6 %, vilket var den tredje högsta i landet. Riksgenomsnittet ligger på 6,9 %.

Det är inte längre så att problemen koncentreras till Hofors, Söderhamn och Ljusdal, som länge varit kända som krisorter i dessa sammanhang, utan slår över hela länet. När det gäller arbetsmarknaden i Gävleborgs län kan man konstatera att beroendet av basnäringarna stål- och skogsindustri länge har varit och är mycket stort. Eftersom denna industri har en så stor betydelse

för Gävleborgarnas arbetsmöjligheter, blir sårbarheten också mycket stor vid rationaliseringar och konjunkturnedgångar. En satsning på små och medelstora företag är därför nödvändigt för att få en mera allsidig och mindre konjunkturkänslig arbetsmarknad.

Det är givetvis bekymmersamt för ett län att under en lång följd av år få vidkännas förändringar i negativ riktning. Utvecklingen påverkar möjligheten att behålla service av skilda slag.

Statens uppgift är i första hand att skapa goda allmänna betingelser för näringslivet. Men utöver detta måste staten också ta ansvaret när allvarliga problem uppstår. Det var därför nedslående att behöva konstatera att inte vare sig bergslagspaketet eller stödet till Norrlands inland innehöll något för Gävleborgs län. Vårt län gick också miste om nya plan- och bostadsverket samt tullverkets centrala datafunktion, trots att mycket talat för båda enheternas lokalisering till länet.

Inom arbetsförmedlingen har frigjorts resurser för direkt kundservice. Man har satsat rejält på utbildning, inköp av persondatorer och videotextutrustning. Till våren 1989 får alla platsförmedlare i hela länet en egen terminal att arbeta med i kontakten med kunden. I det avseendet är det väl sörgt. Det är alltså bara det att det saknas arbete i tillräcklig mängd ute i länet.

I syfte att förstärka Gävleborgs konkurrenskraft och bromsa upp den negativa befolknings- och sysselsättningsutvecklingen har initiativ tagits inom länet genom länsstyrelsens försorg. Väl utarbetade förslag föreligger beträffande kommunikationer, som vi har berört i en separat motion, utbildning, teknikspridning och arbetsmarknad.

År 1986/87 uppgick länsstyrelsens anslag för regionalpolitiskt stöd till 33,5 milj. kr. Stödet har möjliggjort ca 350 nya arbetstillfällen till en kostnad av ca 60 000–75 000 kr. per arbetstillfälle. För 1987/88 höjdes länsanslaget till 50 milj. kr. vilket bör ge en sysselsättningsökning innevarande år med närmare 500 arbetstillfällen. Med hänsyn till de stora sysselsättningsproblemen i länet bör länsanslaget för 1988/89 uppgå till minst 55 milj. kr. Det är av vikt att länsstyrelsen får disponera dessa pengar under friare former än vad som nu tillåts. Länsstyrelsen bör själv få bestämma hur stor andel av länsanslaget som skall användas till regionalpolitiskt arbete, den s. k. projektpotten. Det ger länsstyrelsen möjlighet att stimulera projekt och försöksverksamhet som kan påverka länets utveckling på kort och lång sikt.

Eftersom länet har låg utbildningsnivå jämfört med landet i övrigt måste kraftfulla satsningar göras på utbildningsområdet. Därför krävs en utbyggnad vid högskolan i Gävle/Sandviken av de tekniska och ekonomiska utbildningarna och att medel anslås för att fullfölja försöksverksamhet med högskoleutbildningar i Hälsingland.

När det gäller teknik och utbildning har betydande satsningar gjorts i form av utvecklingscentra på vissa orter. Det är angeläget att en utbyggnad kan fullföljas.

Inom teknikområdet krävs goda datakommunikationer i hela länet. För att små och medelstora företag, utan egen uppbyggnad av datakompetens, snabbare skall kunna utnyttja tekniken finns ett program utformat kallat X-nät. För att stärka dess ställning bör ett statligt stöd utgå.

För att främja utvecklingen i Gävleborgs län vore det önskvärt att berörda

departement tillsammans med länets myndigheter formulerade ett sysselsättningsprogram byggt på det material som föreligger.

Mot. 1987/88
A440

När det gäller insatser för Gävleborgs län måste dessa omgående få en omfattning som det akuta läget kräver. För första gången måste Gävleborgs län sättas överst på prioriteringslistan över regionalpolitiska insatser.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om skyndsamma regionalpolitiska åtgärder för Gävleborgs län.

Stockholm den 21 januari 1988

Rolf Dahlberg (m)

Håkan Stjernlöf (m)